הִלְכוֹת תְּפִלִּין סִימָן לד

ו שם. ז טור בְּשֵׁם אֲבִיו (הרא"ש סי' ה) וְרַבּוֹ רַבִּי מֵאִיר וְאַרְחוֹת חַיִּים בְּשֵׁם הָרַ"י מִקִּרְזִ'בִּיל.

וְיִבָרֵךְ עֲלֵיהֶם וְיִהְיוּ עָלָיו בִּשְׁעַת קְרִיאַת שְׁמַע וּתְפִלָּה, (יד) וְאַחַר הַתְּפִלָּה * יָנִיחַ שֶׁל רַבֵּנוּ תָּם בְּלֹא בְּרָכָה וְיִקְרָא בָּהֶם (טו) 'שְׁמַע' 'וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ': ג [1]לֹא יַעֲשֶׂה (טז) כֵּן [2]אֶלָּא מִי שֶׁמְּחַזֵּק וּמְפָרְסָם (ו) [ן] (יז) בַּחֲסִידוּת: ד (יח) * [1]לֹא יָנִיחַ * שְׁתֵּי הַזּוֹגוֹת (ז) [ז] (יט) בְּכִיס אֶחָד, שֶׁהָאֶחָד מֵהֶם (כ) * הוּא חל וְאָסוּר לְהַנִּיחוֹ

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ג [ן] **בַּחֲסִידוּת.** עַיִן בְּאֵר הַיטֵב. וּבְכָרְכִי יוֹסֵף (סק"א) כָּתַב שֶׁבְּמָקוֹמוֹתֵינוּ רֹב תּוֹסְפֵי הַתּוֹרָה וּמִקְצָת בַּעֲלֵי בָּתִּים מְנִיחִים תְּרֵבֵנוּ תָּם גַּם כֵּן וְלֹא מַחֲזִי כְּיוּהֲרָא, אֲבָל שֶׁל שְׁמוֹשָׁא רַבָּא אֵין לְהַנִּיחַ רַק בְּמַחֲזִיק בְּחַסִידוּת, וְעַיִן בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (סק"ד) שֵׁישׁ מִי שֶׁכָּתַב דְּבִכְשֵׁי הַתִּירוּם. וְאָמְנָם מוֹרֵנוּ הָרַב חַיִּים וִיטָאל בִּשְׁעָרֵי קְדֻשָּׁה (ח"א שער ד) כָּתַב בִּכְלַל הַמִּצְוֹות לַעֲשׂוֹת תְּפִלִּין מִשְּׁמוֹשָׁא רַבָּא, וּמִכָּל מָקוֹם כָּתְבוּ (מחזיק ברכה סק"ח) בְּשֵׁם הָרַמ"ז (בהגהת ספר הכוונות) שֶׁאֵין לְהַנִּיחַ רַק בְּמִמְּנָה, וְכֵן נָהֲגוּ הָרַמ"ז לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין אֵלּוּ שֶׁל אֲצְבָּעָם כּוּ' וּבְצֵת קְרִיאַת שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם, כֵּן כָּתַב מוֹרֵנוּ הָרַב רַבֵּנוּ יְשַׁעְיָה בָּאסָאן בְּתְשׁוּבוֹתָיו הַנִּקְרָאִים לְחֶמִי תּוֹדָה (שאלה כז), עַיִן שָׁם. וְעַיִן בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (סק"י) בְּשֵׁם מַכְתָּם לְדָוִד סִימָן ד' דְּאִם אֵין לוֹ שֶׁל רַ"ת רַק שֶׁל רַבֵּנוּ תָּם, יַלְבִּישֶׁם גַּם שַׁחֲרִית בְּלֹא בְּרָכָה, וּבְמִמְּנָה אַף עַל פִּי שֵׁישׁ לוֹ שֶׁל רַ"ת לֹא יָנִיחַ אֶלָּא שֶׁל רַבֵּנוּ תָּם עַל דֶּרֶךְ הָאֱמֶת וְלֹא יְבָרֵךְ. וְכָתַב בְּמַחֲזִיק בְּרָכָה (סי' כה ס"ק טז) בְּשֵׁם אוֹר צַדִּיקִים (סי' כה ס"ח), קַבָּלָתִי מִמּוֹרֵי זִכְרוֹנוֹ לִבְרָכָה שֶׁלֹּא לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין בְּעֶרֶב שַׁבָּת, כִּי בְּכָר נִתְנַעֲצוּ קְדֻשַּׁת שַׁבָּת, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְכֵן כָּתַב בְּסוֹף שׁוֹמֵר אֱמוּנִים בְּתְשׁוּבָה סִימָן ד'. וּמִזֶּה מְבֹאָר שֶׁל תְּפִלִּין דְּרַבֵּנוּ תָּם קָאֲמַר שֶׁגַּם כֵּן אֵין לְהַנִּיחָם בְּמִמְּנָה וְעַיִן לְקַמָּן סִימָן לז"ז (בבאר היטב ובשערי תשובה סק"ג). וְכָתַב בְּבִרְכֵי יוֹסֵף (כאן סק"ג) מִי שֶׁנּוֹהֵג לִלְבֹּשׁ תְּפִלִּין בְּמִמְּנָה וְהוֹשִׁיט יָדוֹ אֶל הַכִּיס וְנִזְדַּמְּנוּ לוֹ תְּפִלִּין דְּרַ"ת, לְפִי מָה שֶׁכָּתַבְתִּי לְעֵיל סִימָן כ"ה (סק"ג) יְכוֹל לְהַחֲזִירָן לְכִיס וְלִלְבֹּשׁ שֶׁל רַבֵּנוּ תָּם בְּמִמְּנָהוּ, וְאֵין בָּזֶה מִשּׁוּם מַעֲבִירִין עַל הַמִּצְוֹת (סי' לב סק"ב) דְּהָכָא אֵין כַּוָּנָתוֹ לְהָסִיר מִצְוָה אֶלָּא לְהַנִּיחָן בְּמָקוֹם הָרָאוּי לָהֶן. וְעַיִן לְקַמָּן סִימָן ל"ג בְּהַגָּהָה. וְעַיִן בְּבֵאוּר הַלָּכָה סִימָן ל"ד בְּהַגָּהָה.

ד [ז] **בְּכִיס אֶחָד.** עַיִן בְּאֵר הַיטֵב. וּבְמַחֲזִיק בְּרָכָה (סק"ט) כָּתַב בְּשֵׁם זֶרַע אֶמֶת (סי' ח) וְלִשְׁנוֹ. וְכֵן נִתְנַצֵּץ קְדֻשַּׁת שַׁבָּת, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְכֵן מִשְׁתַּבֵּשׁ בִּבְנֵי הַבְּרִיוֹת. מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ה). וְעַיִן דְּרָכֵי נֹעַם חֵלֶק אֹרַח חַיִּים סִימָן ב' וּבְכַפָּר (בְּנֵי חַיָּא) [בְּנֵי חַיִּי] (הגה"ט אות א): ג (ו) **בַּחֲסִידוּת.** נִשְׁאַלְתִּי עַל אִישׁ אֶחָד שֶׁהָיָה נוֹהֵג לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין שֶׁל רַבֵּנוּ תָּם לְאַחַר הַתְּפִלָּה בְּפַרְהֶסְיָא בִּפְנֵי הַקָּהָל, אִי מִחֲזֵי כְּיוּהֲרָא, פָּסַק בִּתְשׁוּבַת מַהֲרַ"ש הַלֵּוִי (כ"י הובא בית אהרן הגב"י) דְּמִחֲזֵי כְּיוּהֲרָא וְצָרִיךְ שֶׁיְּבַטֵּל מִנְהָגוֹ. וְכֵן כָּתַב בִּתְשׁוּבַת שְׁבוּת יַעֲקֹב חֵלֶק ב' סִימָן מ"ד שֶׁאֲפִלּוּ אִם מְקֻצָּת עוֹשִׂין, יֵשׁ בּוֹ מִשּׁוּם יוּהֲרָא, וְאִם מְנִיחִין בִּפְנֵי אָדָם גָּדוֹל שֶׁאֵין נוֹהֵג לְהַנִּיחַ כִּי אִם בְּקָרֶב בֵּיתוֹ, וַדַּאי מִחֲזֵי כְּיוּהֲרָא, עַיִן שָׁם: ד (ו) **בְּכִיס אֶחָד.** אָסוּר לְהַחֲלִיף הַכִּיסִים וְכָל שֶׁכֵּן הַבָּתִּים וְהָרְצוּעוֹת וְהַקְּרָשִׁיוֹת מִשֵּׁל רַ"ש לְרַבֵּנוּ תָּם, אוֹ אִפְּכָא. דְּרָכֵי נֹעַם חֵלֶק אֹרַח חַיִּים סִימָן ב', וְכֵן כָּתַב הָרַדְבַּ"ז (ח"ו סי' ב' אלפים רפו) וְהָרַמַ"ע מִפָּנ' ל"ז.

בֵּאוּר הַלָּכָה

עַל יְדוֹ גּוּפָא הִלְאוּ דְּבֵל תּוֹסִיף, וְהָכִי מוּכָח פְּשִׁטָא דְּסָגֵיא שָׁם לְהַמְעִין בּוֹ. וּבְמֶה שֶׁפֵּרֵשׁ הַגְּרַ"א הַמַּיְמָרָא דְּרַבִּי זֵירָא (סנהדרין פט.) דְּאֵיירֵי אֲפִלּוּ בְּקִשּׁוּר וּבֵל תִּגְרַע, דְּאִי מֵאי מְאוּ מַה דְּקָאָמַר כָּל בֵּית הַחִיצוֹן שֶׁאֵינוֹ רוֹאֶה וְלֹא קָאָמַר כָּל בֵּית הָרְבִיעִי, אֶלָּא דַּאֲפִתֵּי חִיצוֹן הוּא:

* **יָנִיחַ שֶׁל רַבֵּנוּ תָּם.** נִרְאֶה לִי דְּגַם בָּזֶה צָרִיךְ לִזָּהֵר לְכַוֵּן שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה כֵּן רַק מִשּׁוּם סְפֵקָא, וְכָזֶה לְכָלֵי עַלְמָא לֹא עֲבַר עַל בַּל תּוֹסִיף וּבַל תִּגְרַע, דְּאִם יְכַוֵּן סְתָם בָּזֶה לְקַיֵּם מִצְוַת עֲשֵׂה דִּתְפִלִּין, הֲגַם דְּאֵין מְשׁוּם בַּל תּוֹסִיף דְּהַאי לְחוּדֵיהּ קָאֵי וְכוּ', עַל כָּל פָּנִים שְׁמָא בְּאֶמֶת הַדִּין כֵּרְשׁ"י וּתְפִלִּין אֵלּוּ פְּסוּלִים דְּהֶחְלִיף פָּרָשִׁיּוֹתֵיהֶן, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הָרֹא"ש (סי' ה) וְהַטּוּר, וְנִמְצָא דְּעוֹבֵר בָּזֶה עַל בַּל תִּגְרַע, דַּהֲלֹא מְבֹאָר בְּסִמָּ"ג לֹא תַּעֲשֶׂה שס"ה דְּהָעוֹשֶׂה שֵׁשׁ טוֹטָפוֹת בִּתְפִלִּין עוֹבֵר עַל בַּל תִּגְרַע, וְהָכִי נָמֵי דִּכְוָותֵיהּ, דַּהֲלֹא אֵין לוֹ רַק שְׁתֵּי פָּרָשִׁיוֹת שֶׁקָּבוּעִין בִּמְקוֹמָן. וְאֵין לְחַלֵּק דְּהָתָם עַל כָּל פָּנִים שֵׁשׁ כְּשֵׁרִין הֵן וְיֵשׁ עַל זֶה רַק שְׁתַּיִם מְגֻרָּע, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּאָן עַל יְדֵי שֶׁקְּבוּעִין קְצָת פָּרָשִׁיוֹת בְּהַקְּצִיצָה שֶׁלֹּא בִּמְקוֹמָן נֹאמַר דְּהַקְּצִיצָה כֻּלָּהּ מִיקְרֵי קְצִיצָה פְּסוּלָה וְאֵין עָלֶיהָ שֵׁם מְגֻרָּע, זֶה אֵינוֹ, דַּהֲלֹא שָׁם בְּוַדַּאי אֵין עַל הַקְּצִיצָה שֵׁם תְּפִלִּין כְּלָל, דַּהֲלֹא קְיָימָא לָן דְּאַרְבַּע טוֹטָפוֹת מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה, וַאֲפִלּוּ הָכִי נִכְלָל זֶה בַּלָּאו דְּלֹא תִּגְרַע. וּלְהַכָּפָּ"ה אֵין לְחַלֵּק, דְּשָׁם גֶּרַע מֵעִקַּר הַתְּפִלִּין, מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּאָן, דְּזֶה אֵינוֹ, אֶחָד דִּיכְוִין שֶׁלֹּא הִנִּיחָהּ בִּמְקוֹמָהּ הָוֵי גַּם כֵּן כְּמוֹ שְׁחִפְּרָהּ, וְעוֹד דְּמִי גֶּרַע זֶה מִדְּמִים הַנִּפְתָּנִין בְּמָתֶן אֶחָד בִּמְקוֹם דְּצָרִיכִין מַתָּן שְׁתַּיִם שֶׁהֵן אַרְבַּע, דְּאִמְרִינַן בְּצָרוּבִין דַּף ק' עַמּוּד א' וּבְרֹאשׁ הַשָּׁנָה כ"ח (ע"ב) דְּעוֹבֵר עַל בַּל תִּגְרַע, אַף דְּקַיְּימָא לָן בְּזָבָחִים בְּפֶרֶק בֵּית שַׁמַּאי (לו:) דְּבִרְיָעֵבֵד כִּכְפִּי, עַל כָּל פָּנִים הֲלֹא גֶּרַע הִלְכָתְחִלָּה בְּמִצְוָה הַשֵּׁם [הַגָּ"ה. וְזֶה הוּא תּוֹכַחַת מְגֻלֶּה לְהָאָדָם הָרוֹצֶה לְהִתְרַשֵּׁל מִמִּצְוָה עֲשֵׂה לְפָעָמִים בְּמִצְוֹת הַשֵּׁם בְּדָבָר שֶׁהוּא רַק לְכַתְּחִלָּה], קַל וְחֹמֶר בָּזֶה דְּהוּא לְיֵיפּוּכָא אַף בְּדִיעֲבַד. וְעוֹד דַּהֲלֹא כָּתַב הָרַמְב"ם בְּסֵפֶר הַמִּצְוֹת שָׁלוֹ (ל"ת שי"ד) דְּלָאו זֶה הוּא בֵּין אִם מְגֻרָּע מֵהַכָּתוּב בְּתוֹרָה וּבֵין אִם הוּא מְגֻרָּע מֵהַקְּבָּל בְּעַל פֶּה, וְהָכִי נָמֵי כֵּיוָן דְּקִבְּלוּ לָנוּ בְּעַל פֶּה שֶׁפָּדַר הֲנָחָתָם הוּא כָּךְ וְהוּא מִשְׁנֶה, בְּוַדַּאי הוּא מְגֻרָּע בָּזֶה, אִם לֹא שֶׁנֹּאמַר כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָעֲטָרַת זְקֵנִים בְּשֵׁם הַמְקַבָּלִים דְּאִלּוּ וַאֲלוּ כְּשֵׁרִים הֵם, אֲבָל אָנוּ רוֹאִין שֶׁהַשּׁוּר שֶׁלְּתֵן עָרוּךְ וְכָל הַפּוֹסְקִים לֹא קִבְּלוּ דָּבָר זֶה לְהַלָּכָה, וְיָדוּעַ דְּכָל הֵיכָא שֶׁהַפּוֹסְקִים חוֹלְקִים עִם הַמְקַבָּלִים הַדִּין כְּהַפּוֹסְקִים, וְכֵן הוֹכִיחַ הַגָּאוֹן רַבִּי בְּרוּךְ פְּרֶנְקֶל בְּהַגָּהוֹתָיו מִן הַגְּמָרָא. וְעוֹד שַׁיָּרָא שֶׁמָּא הַמַּנִּיחַ תְּפִלִּין דְּרַבֵּנוּ תָּם הוּא רוֹצֶה לְצֵאת יְדֵי זֶה יְפֵל בְּחֶשֶׁשׁ סְפֵקָא דְּאוֹרַיְיתָא. **עַל כֵּן הַנָּכוֹן לַעֲשׂוֹת כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ, שֶׁיְּכַוֵּן בְּפֵרוּשׁ שֶׁאֵינוֹ מַנִּיחָן רַק מִשּׁוּם סְפֵקָא, וַאֲפִלּוּ סְתָמָא לֹא מְהָנֵי בָּזֶה,** דְּהָא קַיְּימָא לָן בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה כ"ח עַמּוּד ב' לְעֻבֵּר בִּזְמַנּוֹ לֹא בָּעֵי כַּוָּנָה, וְאַף דְּשָׁם מִיירֵי הָעִנְיָן לְעִנְיַן בַּל תּוֹסִיף, פְּשׁוּט דְּהוּא הַדִּין לְעִנְיַן בַּל תִּגְרַע, וְעַיִן בְּטוּר"ז בְּסוֹף סִימָן תרנ"א (סי"ק י). וְאֵין לְאָמַר דְּכָאן מִיקְרֵי שֶׁלֹּא בִּזְמַנּוֹ מִשּׁוּם דְּכָבָר יָצָא בְּתִפְלִּין דְּרַ"ת, וְהוּא דּוֹמֶה לְלוּלָב דְּפָסַק שָׁם הַטּ"ז דְּאִינוֹ עוֹבֵר עַל בַּל תִּגְרַע אַחַר כָּךְ אִם נוֹטֵל שֵׁשׁ מִינִים אִם לֹא שֶׁיְּכַוֵּן בָּם בְּפֵרוּשׁ לְשֵׁם מִצְוָה, דְּשָׁאנִי הָתָם דִּמְדַאֲגַהּ הִיא נָפְקָא לֵיהּ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּתִפְלִּין דְּעָצֵם זְמַנָּן הוּא כָּל הַיּוֹם וְהוּא מְכֻרָּךְ עֲלֵיהֶן בְּכָל פַּעַם שֶׁמְּנִיחָן, וְלֹא גֶּרַע עַל כָּל פָּנִים מִבְּכוֹר דְּמַשִּׁיךְ שָׁם בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה דְּמִיקְרֵי כָּל הַיּוֹם זְמָנוֹ, אוֹ בְּבִרְכַּת כֹּהֲנִים אִלּוּ מִתְרַמֵּי לֵיהּ צִבּוּרָא אַחֲרִינָא, אַף דִּבְדַחַק יֵשׁ לְחַלֵּק, מִכָּל מָקוֹם הַדֶּרֶךְ הֵיוֹתֵר נָכוֹן הוּא כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי, וּבִכְרָכִי דִּיֵּשׁ דֵּעוֹת בְּפוֹסְקִים דְּסָבְרֵי דְּחִיּוּב תְּפִלִּין מִן הַתּוֹרָה הוּא לְהִיוֹתָן עָלָיו כָּל הַיּוֹם, עַיִן בְּסֵפֶר יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב (סק"ג), בְּוַדַּאי מִיקְרֵי כָּל הַיּוֹם זְמָנוֹ. וְכָתַבְתִּי זֶה לְאַפּוּקֵי מִמַּה שֶּׁרָאִיתִי לְאֶחָד שֶׁכָּתַב הָפֵךְ זֶה, וְלֹא עִיֵּן בָּזֶה כָּל הַצָּרָךְ. וְיֵשׁ עוֹד הַרְבֵּה דְּבָרִים שֶׁמָּצָאתִי אַחַר כָּךְ בְּפִתְיחָה לְהִפְרֵי מְגָדִים בְּעִנְיָנָא דְּבַל תּוֹסִיף, וְאֵין כָּאן מָקוֹם לְהַעְתִּיקָם:

ד * **לֹא יָנִיחַ.** עַיִן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סי"ק יח), וְהוּא מֵהַמְּגֵן אַבְרָהָם (סק"ב). **וְעַיִן לְקַמָּן סִימָן מ"ב סָעִיף ג', דְּכָל דִּינֵיהֶם שַׁיָּךְ לְכָאן. וְנִרְאֶה דַּאֲפִלּוּ אִם עֲשִׂית הַכִּיס הָיָה עַל דַּעַת אֶחָד, אִם קֹדֶם שֶׁהִנִּיחַ בְּפַעַם הָאֶחָד עָקַר בְּפֵרוּשׁ הַזְּמַנְתּוֹ הָרִאשׁוֹנָה, דְּמִהֲנֵי, וְאֵין זֶה בִּכְלָל לֹא אֶתֵּי דְּבּוּר וּמְבַטֵּל מַעֲשֶׂה, דְּהַעֲשִׂיָּה זוֹ לֹא נֶחְשַׁב רַק הַזְמָנָה בְּעָלְמָא,** עַיִן סַנְהֶדְרִין מ"ח, וְאֵין כָּאן מָקוֹם לְהַאֲרִיךְ:

* **שְׁתֵּי הַזּוֹגוֹת. וּמִיירֵי שֶׁהֵזִיז שְׁנֵיהֶם לוֹ הַכִּיס מִתְּחִלָּה הוּא בְּלִי תִּיק, וַאֲפִלּוּ אִם הוּא בְּתִיק וְעָמְדוּ בְּדֶרֶךְ עֲרָאי הֵם מֻנָּחִין בּוֹ בְּלִי תִּיק, נִתְקַדֵּשׁ עַל יְדֵי זֶה,** וְכִדְאִיתָא בְּגֵמָרָא לְגַבֵּי בַּבָּא מְרֵ"ש הָנֵי אָמִינָא וְכוּ', עַיִן שָׁם. **אֲבָל אִם הוּא בְּתִיק תָּמִיד, הָרֵי הַכִּיס אֵין נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי אִם תַּשְׁמִישׁ דְּתַשְׁמִישׁ וְלֵית בּוֹ קְדֻשָּׁה. וְלִכְאוֹרָה יַרְאֶה דְּדוְקָא אִם הַתִּיק מְכֻסֶּה גַּם מֵעִבְּרָתָא וְהִתְחִתּוֹרָא, דְּגַם הֵם מִכְּלַל גּוּף הַקְּדֻשָּׁה,** דְּלֹא חֲשִׁיב בְּמִגְלָה דַּף כ"ו לְתַשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה בְּתִפְלִּין רַק הַתִּיק וְהָרְצוּעָה, וְגַם מִשֶּׁכָּת כ"ח עַמּוּד ב' וְהָא אָמַר אַבַּיֵי שי"ן שֶׁל תְּפִלִּין וְכוּ', וְעַיִן. אַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּעֵין זֶה בְּמִרְדְּכִי בְּהִלְכוֹת תְּפִלִּין:

* **הוּא חל.** עַיִן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"כ), **וְהָעֲתַקְתִּי כָּל זֶה מִבֵּאוּר הַיטֵב** (סק"ז) **בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת דַּרְכֵי נֹעַם** (סי' ב). **וְצָרִיךְ עִיּוּן קָצַת לְדִינָא בְּמֶה שֶׁכָּתַב דְּאִם לֹא הֲנִיחָן וְכוּ' דְּיִכּוֹל**

בֵּאוּר הַלָּכָה

וְעַיִן בְּבֵאוּר הַלָּכָה (ד"ה יניח) **שֶׁהוֹכַחְנוּ דְּמֵאוֹ צָרִיךְ לְהַזָּהֵר שֶׁלֹּא יְכַוֵּן בַּהֲנָחָתָם רַק מִשּׁוּם סְפֵקָא וְלֹא בְּסָתְמָא לְשֵׁם מִצְוָה: (יד) וְאַחַר הַתְּפִלָּה.** הַיְנוּ כְּדִין הַמְבֹאָר לְעֵיל בְּסִימָן כ"ה סָעִיף י"ג, וְלֹא כְּאֵלּוּ הַחוֹלְצִין תְּפִלִּין דְּרַ"ת וּמְנִיחִין דְּרַבֵּנוּ תָּם תֵּכֶף לְאַחַר קְדֻשָּׁה שֶׁל שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה, וּבֶאֱמֶת מִלְּבַד שֶׁעוֹשִׂין שֶׁלֹּא כַּדִּין הַמְבֹאָר לְעֵיל בְּסִימָן כ"ה סָעִיף י"ג, גַּם צָרִיךְ לְכַוֵּן בִּתְפִלַּת שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה לְהַשְׁלִיחַ צִבּוּר, לֹא לַעֲסֹק בְּדָבָר אַחֵר [פְּרִי מְגָדִים (מ"ז סק"ב)]: **(טו) שְׁמַע וְהָיָה אִם שָׁמוֹעַ.** [א]אֲבָל אֵין צָרִיךְ פָּרָשַׁת צִיצִית, כִּי חֲשָׁשָׁא דְּשָׁמָא הֲעִיד עֵדוּת שָׁקֶר (יט) בַּהֲנָחָתָם רַק מִשּׁוּם סְפֵקָא וְלֹא בְּסָתְמָא לְשֵׁם מִצְוָה: **(

הִלְכוֹת תְּפִלִּין סִימָן לֹד הֲלָה לוֹ

בְּכִיס תְּפִלִּין, אֶלָּא יַעֲשֶׂה שְׁנֵי כִּיסִין וְסִימָן לְכָל כִּיס, שֶׁלֹּא יִתֵּן שֶׁל זֶה בָּזֶה:

לה דִּין מִנְיַן הַשִּׁיטִין. וּבוֹ סָעִיף אֶחָד:

א (א) [א]נָהֲגוּ (ב) **בְּמִנְיַן הַשִּׁיטִין** לִכְתֹּב בְּשֶׁל יָד שִׁבְעָה שִׁיטִין בְּכָל פָּרָשָׁה, וּבְשֶׁל רֹאשׁ אַרְבָּעָה שִׁיטִין, (ג) **וְאִם שִׁנָּה, לֹא פָסַל:**

א הרא"ש בְּסִדֶר תְּפִלִּין דף קכד טור א (הל' תפילין דף קכד טור א) וּבְסֵפֶר הַתְּרוּמָה (סי' ריג).

לו דִּקְדּוּק כְּתִיבָתָן. וּבוֹ ג' סְעִיפִים:

א [א]צְרִיךְ לְדַקְדֵּק (א) **בִּכְתִיבַת הָאוֹתִיּוֹת, שֶׁלֹּא תִּשְׁתַּנֶּה** (ג) [א] (ב) **צוּרַת שׁוּם אַחַת מֵהֶן וְלֹא תִּדְמֶה**

א הרא"ש בְּהִלְכוֹת סֵפֶר תּוֹרָה (סי' יב) וּבְסֵפֶר אֹרְחוֹת חַיִּים (סי' כה) בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת הָרַשְׁבָּ"א (ח"ו סי' שנב).

בֵּאוּר הַמִּשְׁנָה

וְאִם לֹא הֻנְּחָם אָדָם מְעוֹלָם עָלָיו לְשֵׁם מִצְוַת תְּפִלִּין, יוּכַל לְהַחֲלִיפָם. וְאִם הֻנְּחָה עֲלֵיהֶן מֵעִיקָּרָא לְהַחֲלִיפָן כְּשֶׁיִּרְצֶה, לֹא מִהֲנֵי תְּנַאי, כֵּיוָן שֶׁפְּדָרָם עַל פִּי דַּעַת אֶחָד וְהֻנְּחוּ אֲפִלּוּ פַּעַם אַחַת לְשֵׁם מִצְוַת תְּפִלִּין לְדַעַת רַבָּנוּ תָּם אוֹ רַשִׁ"י, אָסוּר לְהַחֲלִיפָם אֲחַר כָּךְ אֲפִלּוּ פַּעַם אַחַת לְשֵׁם מִצְוַת תְּפִלִּין, וְהִיא מְסֻדֶּרֶת עַל פִּי דַּעַת אֶחָד מֵהֶם רַבָּנוּ תָּם אוֹ רַשִׁ"י, אָסוּר לְהַחֲלִיפָן כְּשֶׁיִּרְצֶה, [א]וַאֲפִלּוּ אִם הֻתְנָה עֲלֵיהֶן מֵעִיקָּרָא לְהַחֲלִיפָן כְּשֶׁיִּרְצֶה, לֹא מְהֲנֵי, דְּמִקְדָּשׁ לְחוֹל לֹא מְהֲנֵי תְּנַאי (אַחֲרוֹנִים). כָּתַב הַפְּרִי מְגַדִּים (מ"ז סק"ג), דְּאִם מָצָא רְצוּעוֹת וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ אִם הֵם שֶׁל רַשִׁ"י אוֹ שֶׁל רַבָּנוּ תָּם, יוּכַל לְהַנִּיחָם לְפָרָשִׁיּוֹת שֶׁל רַשִׁ"י, דְּרֻבָּא מְנִיחִין שֶׁל רַשִׁ"י, וַאֲנַן סְבִירָא לָן גַּם כֵּן דְּרַשִׁ"י עִקָּר וּמֵעֲלִין בְּקֹדֶשׁ. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה הוא). [ב]וְיֵשׁ מִן הָאַחֲרוֹנִים שֶׁמְּקִלִּין יוֹתֵר, דְּלִדְיָדָן דְּסוֹבְרִין דְּרַשִׁ"י עִקָּר וְכָנַ"ל, יוּכַל לְהַחֲלִיף וְלִטֹּל רְצוּעָה מִשֶּׁל רַבָּנוּ תָּם לְרַשִׁ"י כְּשֶׁאֵין לוֹ אַחֶרֶת, אֲבָל מִשֶּׁל רַשִׁ"י לְרַבָּנוּ תָּם אָסוּר לִטֹּל בְּכָל גַּוְנֵי. וְאִם נִזְדַּמֵּן שֶׁהוֹצִיא כִּיס שֶׁל רַבָּנוּ תָּם תְּחִלָּה, יַעֲבִירֵם, כִּי לְדִידָן רַשִׁ"י עִקָּר, וְלֹא הֲוֵי בָּזֶה אֵין מַעֲבִירִין עַל הַמִּצְוֹת, וְאַף עַל פִּי כֵן לְכַתְּחִלָּה יִזָּהֵר שֶׁלֹּא יָבֹא לִכְךָ. בְּחֹל הַמּוֹעֵד אֵין לְהַנִּיחַ שֶׁל רַבָּנוּ תָּם. וּכְתִשְׁעָה בְּאָב לְמִנְחָה יַנִּיחַ הָרוֹצֶה:

א (א) **נָהֲגוּ.** עַל פִּי הַקַּבָּלָה בְּיָדֵנוּ סוֹפְרִים, אִישׁ מִפִּי אִישׁ (טור): (ב) **בְּמִנְיַן הַשִּׁיטִין.** וְכֵן יֵשׁ קַבָּלָה בְּיָדֵנוּ בְּעִנְיַן הַתְּחָלַת רָאשֵׁי הַשּׁוּרוֹת בְּשֶׁל יָד וּבְשֶׁל רֹאשׁ, כַּמְבֹאָר בְּטוּר וּבְבֵית יוֹסֵף. וְסוֹפְרִים כְּהַיּוֹם אֵין מְדַקְדְּקִין בִּתְחִלַּת רָאשֵׁי הַשּׁוּרוֹת, וּמְשַׁנִּים כַּאֲשֶׁר יְזַדְּמֵן לָהֶם, וְהָרוֹצֶה לְדַקְדֵּק לֹא יִמְשֹׁךְ אוֹתִיּוֹת אוֹ יְקַצֵּר הַרְבֵּה כְּדֵי לְכַוֵּן רָאשֵׁי הַשִּׁיטוֹת, כִּי אֵין נוֹי לַתְּפִלִּין, אֲבָל מְעַט רַשָּׁאי (פְּרִי מְגַדִּים): (ג) **וְאִם שִׁנָּה.** בֵּין בְּשֶׁל יָד וּבֵין בְּשֶׁל רֹאשׁ. וְאִם אֵין לוֹ לְשֶׁל יָד רַק קֶלֶף קָצָר וְאָרוֹךְ שֶׁאֵין יָכוֹל לִכְתֹּב עָלָיו שֶׁבַע שִׁיטִין אִם לֹא שֶׁיִּכְתֹּב כְּתִיבָה דַּקָּה מְאֹד, נִרְאֶה דְּטוֹב יוֹתֵר לְשַׁנּוֹת מִנְיַן הַשִּׁיטִין, עַיֵּן בְּמִרְדְּכַי בַּהֲלָכוֹת קְטַנּוֹת סוֹף הִלְכוֹת תְּפִלִּין וְהוּבָא לְעֵיל סִימָן ל"ב (ס"ד), דְּבִכְלָל ״זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ״ לִכְתֹּב כְּתִיבָה גַּסָּה בְּמִקְצָת שֶׁלָּא יִהְיוּ נִמְחָקִין מֵהֲרָה. וּבָאֱמֶת אֲנוּ רוֹאִין בְּחוּשׁ דְּבִכְתִיבוֹת הַדַּקּוֹת שֶׁרְגִילִין אֵיזֶה סוֹפְרִים כְּהַיּוֹם בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ, מְצוּי כַּמָּה וְכַמָּה קְלָקוּלִים גַּם בִּתְחִלַּת כְּתִיבָתָן, שֶׁלֹּא נִכְתְּבוּ כְּדִינָן מֵחֲמַת דַּקּוּתָן, וּבְרֻבָּם כַּמָּה וְכַמָּה תָּגִין דְּשַׁעַטְנֵ"ז גִּ"ץ דְּהוּא מִדִּינָא דְּגְמָרָא, וְיֵשׁ מֵהָרִאשׁוֹנִים שֶׁמַּחְמִירִין בָּזֶה אֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד, וְשׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ לֹא יִקְנֶה פָּרָשִׁיּוֹת כָּאֵלֶּה בְּתוֹךְ תְּפִלָּיו, אִם לֹא שֶׁיִּבְדֹּק אוֹתָם מִתְּחִלָּה הֵיטֵב הֵיטֵב, וְיֵדַע מִי כָּתַב הַפָּרָשִׁיּוֹת, דְּפָרָשִׁיּוֹת כָּאֵלּוּ מְצוּי מְאֹד דְּכוֹתְבֵיהֶן הֵם עֲדַיִן נְעָרִים שֶׁלֹּא יָדְעוּ כְּלָל דִּינֵי כְּתִיבַת סְתָ"ם:

א (א) **בִּכְתִיבַת.** וְהוּא הַדִּין אִם נִשְׁתַּנָּה הָאוֹת מִצּוּרָתָהּ אַחַר הַכְּתִיבָה עַל יְדֵי נָקֻב אוֹ קָרֻע אוֹ טִשְׁטוּשׁ, דְּפָסוּל, וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן ל"ב (סט"ז): (ב) **צוּרַת.** אֲפִלּוּ אִם שִׁנּוּי הַצּוּרָה הָיָה רַק בְּמִקְצַת הָאוֹת, כְּגוֹן שֶׁחִסַּר הָרֹאשׁ שֶׁל הָאל"ף אוֹ (ג) קוֹץ הַיו"ד, אוֹ (ג) שֶׁנִּגְּעוּ יוֹדֵי"

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

וְלִתְלוּתָם בִּתְפִלִּין שֶׁל רַבֵּנוּ תָּם, וְכֵן לְהַפֵּךְ עַיִן שָׁם, דְּלֹא כְּדָרְכֵי נֹעַם (סי' ב), וּמִשְׁמַע מִזֶּה דְּדִוְקָא בְּרִצּוּעוֹת, אֲבָל בְּפָרָשִׁיּוֹת וּבְבָתִּים, לֹא מְהֲנֵי תְּנַאי. וּבִכְרֵכֵי יוֹסֵף (סק"ד) הֲבִיא מַרְדְּכַי"ז בְּתְשׁוּבָה כְּתַב יָד (ח"י סי' ב' אלפים רפו) שֶׁכָּתַב שֶׁהוֹרָה לַעֲשׂוֹת מִשֶּׁל רַבֵּנוּ תָּם תְּפִלִּין דְּרַ"ש", וְהָרֹאשׁ לוֹ בַּחֲלוֹמוֹ שֶׁלֹּא יָקָה הוֹרָה וְלָכֵן חָזַר וְעָיֵן וְרָאָה שֶׁיֵּשׁ לְזוֹד בָּזֶה לְגַאוֹנִים הַסּוֹבְרִים שֶׁהַתְּפִלִּין כְּשֵׁרִים כוּ', וְלָתֵת דְּמִכֹּל שֶׁכֵּן לְפִי מַה שֶּׁכָּתְבוּ חֲכְמֵי הָאֱמֶת שֶׁתְּפִלִּין דְּרַבֵּנוּ תָּם בְּחִינָה עֶלְיוֹנָה מֵרַ"ש", וְדַאי אִסּוּר, שֶׁמּוֹרִיד מִקְּדֻשָּׁתָן, וּלְפִי זֶה יֵשׁ נוֹהֲגִין לְהָנִיחַ שְׁנֵי רָאשֵׁי רַ"ש" וְרַבֵּנוּ תָּם בְּכִיס אֶחָד, וּשְׁנֵי יְדוֹת בְּכִיס אֶחָד תַּתְרַוְיֵיהוּ קְדוֹשִׁים, וְלֹא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב מָרָן שֶׁהָאֶחָד חל, עַיֵּן שָׁם. וְנִרְאֶה דְּקַאֵי אִוְּאוֹתָן שֶׁנֶּהֱנוּ לְהָנִיחַ הַשֵּׁנִי זוּגוֹת זוּגוֹת בְּפַעַם אֶחָד בְּיַחַד, וְכֵן כָּתַב בְּסִימָן מ"ב הַטַּעַם דְּהָוֶה לֵיהּ כְּהַתְנָה וְכוּ', דְּהָרֵי הָנֵי תְּרֵי לוּבְשִׁים תְּדִיר יַחַד זֶה אֵצֶל זֶה, וְהַמְקַבְּלִים כְּתִבוּ דְּאִלּוּ וְאִלּוּ דִּבְרֵי אֱלֹקִים חַיִּים כוּ' עַיֵּן שָׁם, וּמִכָּל מָקוֹם נִרְאֶה דְּגַם הֵם אֵין לָהֶם לַעֲשׂוֹת כֵּן, דְּלֹא לֵיתֵי לְאַחְלוּפֵי וְלִלְבֹּשׁ מַה לְּמַעְלָה לְמַטָּה. וְעַיֵּן בְּעֶטֶרֶת זְקֵנִים (סק"ג) שֶׁאֵין לַעֲשׂוֹת סִימָנִים שֶׁל אוֹתִיּוֹת

בֵּאוּר הֲלָכָה

לְהַחֲלִיפָם, דְּפָשׁוּט דְּמִכּוּרוֹ מִלְּקַמָּן בְּסִימָן מ"ב (ס"א) בְּחַדְתֵּי דְּיָכוֹל לְשַׁנּוֹתָם, וַהֲלֹא לְפִי הַמְבֹאָר שָׁם בְּאַחֲרוֹנִים אֵין מַתָּר רַק לְהוֹרִיד מֵחֲמוּרָה לְקַלָּה, אֲבָל לֹא לְחל, דְּהַזְמָנָה לְגוּף הַקְּדֻשָּׁה מִלְּתָא הוּא, וְהָכָא הֲלֹא הַמְחַבֵּר הַזֶּה בְּעַצְמוֹ סְבִירָא לֵיהּ לְקַמָּן דָּזֶה הוּא בִּכְלַל הוֹרָדָה לְחל. **גַּם מַה שֶּׁכָּתַב אַחַר כָּךְ וְאֲפִלּוּ אִם הִתְנָה עֲלֵיהֶם וְכוּ' דְּמִקְדָּשׁ לְחל וְכוּ',** עַיֵּן בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק"ז) דְּמִסִּיק דִּבְרֵצוּעוֹת מְהֲנֵי תְּנַאי, **וְהוּא פְּשׁוּט, דְּהֵם רַק תַּשְׁמִישֵׁי קְדֻשָּׁה וּמְהֲנֵי תְּנַאי בָּזֶה לְהוֹרִידָן לְחל** וּכְדִלְקַמָּן בְּסִימָן מ"ב סָעִיף ג'. **וַאֲפִלּוּ בְּבָתִּים וּפָרָשִׁיוֹת לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי יֵשׁ לְעַיֵּן בָּזֶה,** דְּהֲלֹא בִּקְלָלָה שֶׁנִּתְעַבֵּד לְשֵׁם פָּרָשִׁיוֹת דְּהוּא הַזְמָנָה לְגוּף הַקְּדֻשָּׁה וְאָסוּר לְהוֹרִידוֹ לְחל, הוֹכִיחְתִּי לְקַמָּן מ"כ (במשנ"ב ס"ק יט) דְּיָכוֹל לִכְתֹּב עָלָיו שֵׁאָר דִּבְרֵי תּוֹרָה, מִשּׁוּם דְּיֵשׁ בָּזֶה עַל יְדֵי זֶה עַל כָּל פָּנִים קְצָת קְדֻשָּׁה, וְהָכָא נָמֵי בְּעִנְיָנֵנוּ, הֲלֹא גַּם עַתָּה אַף דְּאֵין עַל הַפָּרָשִׁיוֹת קְדֻשַּׁת תְּפִלִּין עַל כָּל פָּנִים קְדֻשָּׁה יֵשׁ בָּהֶן, וְהָכִי נָמֵי הַבָּתִּים הֵם תַּשְׁמִישֵׁי לִקְדֻשָּׁה, וְאִם כֵּן לְיהֵנֵי תְּנַאי. **וְאֵין הַתְּשׁוּבָה בְּיָדִי לְעַיֵּן בָּזֶה. וְאִפְשָׁר דְּיֵשׁ לְהַקֵּל עַל יְדֵי תְּנַאי בְּשֶׁל רֹאשׁ דְּרַבֵּנוּ תָּם לְרַשִׁ"י אִם אֵין לוֹ פָּרָשִׁיוֹת אֲחֵרִים, וְצָרִיךְ עִיּוּן.** עוֹד כָּתַבְתִּי בְּשֵׁם פְּרִי מְגַדִּים (מש"ז סק"ג), דְּאִם מָצָא רְצוּעָה וְכוּ', וְהִשְׁמַטְתִּי תְּשׁוּבַת יַד אֶלְיָהוּ שֶׁמּוֹבָא בְּבֵאוּר הֲלָכָה (סק"ו), שֶׁבְּזִמֵּנֵנוּ רֻבָּא שֶׁל רַשִׁ"י, וְעוֹד עַיֵּן בְּסֵפֶר פִּתְחֵי תְּשׁוּבָה מַה שֶּׁכָּתַב עַל זֶה. וּלְפִי שֶׁדִּבְרֵי הַפְּרִי מְגַדִּים מְקֻשָּׁים לְהַבָּנָה אַמַּרְתִּי לְהַעְתִּיקוֹ פֹּה זֶה לְשׁוֹנוֹ, אִם מָצָא שֶׁל יָד [טָעוּת סוֹפֵר, וְצָרִיךְ לוֹמַר גַּם כֵּן אוֹ שֶׁל רֹאשׁ] וּרְצוּעָה בְּלֹא פָּרָשִׁיוֹת וְסָפֵק שְׁמָא שֶׁל רַבֵּנוּ תָּם, שֶׁפִּיר לְהַנִּיחַ פָּרָשִׁיוֹת שֶׁל רַשִׁ"י, סָפֵק סְפֵקָא וְרֻבָּא שֶׁל רַשִׁ"י וּמַעֲלִין בְּקֹדֶשׁ, וְאַנַן בְּקִיאִין וְרַשִׁ"י עִקָּר, וְצָבוּד צָרִיךְ עִיּוּן גַּם בְּרִצּוּעוֹת מַחל לִקְדֻשָּׁה, וְהֻבָּן, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. הִנֵּה מַה שֶּׁכָּתַב סָפֵק סְפֵקָא, פְּשׁוּט דְּשְׁמָא הֵם שֶׁל רַשִׁ"י וְשִׁמְא שֶׁל רַשִׁ"י עִקָּר, אַף דְּמִשּׁוּם זֶה הַשַּׁעַם לְבַד הָיָה מַתָּר לְהַנִּיחוֹ גַּם לְשֶׁל רַבֵּנוּ תָּם, אוֹ דְּשְׁמָא שֶׁל שְׁנֵיהֶם אִסּוּר דְּהַפְסָקוֹת הֵם סוֹתְרוֹת אַהֲדָדֵי, וְלָכֵן סֵיכ דְּרַבָּא וְאַנַן בְּקִיאִין וְרַשִׁ"י עִקָּר. אַךְ סוֹף דְּבָרָיו נִפְלָאִים הֵם, דִּבְצִבּוּד אֵין שִׁיּוּךְ שֶׁמָּא עַבְּדָן לְשֵׁם תְּפִלִּין דְּרַשִׁ"י אוֹ דְּרַבֵּנוּ תָּם, דְּהֲלֹא הָעֲבוּד הוּא סְתָמָא לִשְׁמָהּ. וְנִרְאֶה לְעִנְיוּת דַּעְתִּי דְּכְנָוָתוֹ הוּא, דִּלְקַמָּן בְּסִימָן ל"ט סָעִיף ט' אִיתָא דְּאִם לָקַח תְּפִלִּין שֶׁלֹּא מִן הַמֻּמְחֶה בּוֹדֵק מֵהֶם שֵׁשׁ קְצִיצוֹת בְּחֹסֶר וְיֶתֶר יָדִי בָּזֶה, וְלֹא חִיְישִׁינַן שֶׁמָּא עֲבַד הַמּוֹכְרָן שֶׁלֹּא לִשְׁמָן, דְּהַכֹּל בְּקִיאִין בָּזֶה, וְלָכֵן מִסְתַּפֵּק הַפְּרִי מְגַדִּים בְּעִנְיָנֵנוּ, דִּלְוֵי יְהֵי דְּהַכֹּל בְּקִיאִין שֶׁהַפָּרָשִׁיוֹת צָרִיךְ עֲבוּד לִשְׁמָהּ, הֲלֹא בְּעֲבוּד הַבָּתִּים וְהָרְצוּעוֹת אֵין נוֹגֵעַ לֵאמֹר שֶׁהַכֹּל בְּקִיאִין עַתָּה בָּזֶה, דַּהֲלֹא יֵשׁ בָּזֶה מַחֲלֹקֶת בֵּין הַפּוֹסְקִים וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן ל"ג (ס"ז), וְאִם כֵּן שָׁמָּא אוֹתוֹ שֶׁנֶּאֱבַד מִמֶּנּוּ עָשָׂה הַבָּתִּים אוֹ הָרְצוּעוֹת בְּלֹא עֲבוּד לִשְׁמָהּ, וְאִם כֵּן הוּא מַעֲלֶה עַתָּה מַחל לִקְדֻשָּׁה בְּלִי הַזְמָנָה מֵעֲלֶיהָ דְּעֲבוּד, וּמַה דְּמִתִּיר הַגְּמָרָא (עירובין צז:) לִקַּח תְּפִלִּין דְּמִשְׁמַע אַף עִם רְצוּעוֹת, דְּוַדַּאי בְּזִמַּנֵּיהֶם שֶׁהָיָה יְדוּעַ אִם צָרִיךְ עֲבוּד אוֹ לֹא, וְאַיִן הָכִי נָמֵי דְּבִזְמַנֵּנוּ אִם לוֹקֵחַ מִפִּי שְׁאֵינוֹ מֻמְחֶה צָרִיךְ לִדְרֹשׁ מֵהַמּוֹכֵר אִם הָיָה בְּהַבָּתִּים וּרְצוּעוֹת עֲבוּד לִשְׁמָהּ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּעִנְיָנֵנוּ דְּאֵיירֵי בְּמִצְיָאָה, זֶהוּ הַנִּרְאֶה לַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי בְּכַוָּנָתוֹ. **וּבֶאֱמֶת צָרִיךְ עִיּוּן גָּדוֹל בָּזֶה בִּזְמַנֵּנוּ בִּרְצוּעָה הַנִּמְצֵאת, דְּשְׁמָא רַק נִשְׁחֲרָה לִשְׁמָהּ וְלֹא נַעֲבְדָה לִשְׁמָהּ, דְּהַרְבֵּה יֵשׁ שֶׁמְּקִלִּין בָּזֶה, וְשֶׁלֹּא כְּדִין הוּא,** וּכְמוֹ שֶׁבְּאֵר הַשַּׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה לְעֵיל בְּסִימָן ל"ג (סק"ה), וְעַיֵּן שָׁם בְּמַה שֶׁכָּתַבְנוּ שָׁם (במשנ"ב ס"ק יח), וּמַה שֶּׁכָּתַבְנוּ אִם נִזְדַּמֵּן וּכוּ', פְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ו):

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ס) מִנְחוֹת כ"ט עַמּוּד א': (ג) לְעֵיל בְּסִימָן ל"ב סָעִיף י"ח, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב בְּבֵאוּר הַגְּרָ"א שָׁם דָּזֶה מִיקְרֵי שִׁנּוּי בְּצוּרָתָהּ:

דִּיקּוּטֵי דִּבְרֵי הָרֵם: א] וּבְגִיה"ל (ד"ה הוא חול) כְּתַב דִּבְרֵצוּעוֹת מוֹעִיל תְּנַאי, וּבְבָתִּים וּפָרָשִׁיוֹת כְּתַב שֶׁאִפְשָׁר שִׁישׁ לְהָקֵל עַ"י תְּנַאי כְּלְהַחְלִיף מִר"ת לִרַ"שִׁ" אִם אֵין לוֹ פָּרָשִׁיוֹת אֲחֵרוֹת. וּבְשוּ"ע הֹרֵם (ס"ח) כְּתַב: וְכֵן לֹא יַחֲלִיף הַבָּתִּים וְהָרְצוּעוֹת מִזֶּה לָזֶה אֶלָּא אִם כֵּן הִתְנָה מִתְּחִלָּה. מִבְּוֹאר דַּעְתּוֹ שֶׁמּוֹעִיל תְּנַאי גַּם בְּבָתִּים אֲפִילּוּ לְכַתְּחִלָּה [וּמִשְּׁמַע אֲפִילּוּ מִשֶּׁל רַשִׁ"י לְר"ת]. **הַמְשֵׁךְ בְּסוֹף הַסֵּפֶר**

עוֹן וְהֶדֶר - Mishna Brura Memukad © Copyright Oz Vehadar
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah